

GRAU EN INFERMERIA

28322 - INFERMERIA GERONTOLÒGICA

Informació general

- Curs acadèmic 2025/26
- Departament: Salut
- Tipus d'assignatura: Obligatòria
- Curs: Tercer
- Trimestre: Segon
- Nombre de crèdits: 4
- Professorat:
  - Carolina Chabrera Sanz <cchabrera@tecnocampus.cat>
  - Cristina Surís Palou <csuris@tecnocampus.cat>
  - Nelson Domingos Rodrigues Machado <nrodrigues@tecnocampus.cat>
  - Noemí Sech Macías <nsech@tecnocampus.cat>
  - Sandra Arco Rodríguez <sarco@tecnocampus.cat>

Llengües de docència

- Català

Els idiomes que conviuen en l'aula són el català, el castellà i l'anglès, tant en les interaccions com els materials utilitzats. La prova final es realitzarà en català.

Presentació de l'assignatura

Les persones tenen un paper actiu, des de la seva autonomia, en com serà el seu procés d'envelliment. La prevenció i el foment d'un envelliment saludable millora la qualitat de vida en les persones quan es trobaran en el període de l'ancianitat.

Tot i això, l'envelliment comporta modificacions en l'organisme de les persones, que, en ocasions poden esdevenir processos patològics i síndromes propis d'aquesta etapa de la vida. Les infermeres formem part de l'equip interdisciplinari que proporciona les cures a les persones grans, sent un peça clau en aquets equip d'atenció sanitària.

La de l'Associació Nord-americana d'Infermeres, defineix la infermeria gerontològica com "la professió que abasta la promoció i manteniment de la salut, la prevenció de les malalties i el foment de l'autocura en l'Adult Major dirigits cap a la restauració i abast del seu òptim grau de funcionament físic, psicològic i social, abasta també el control de les malalties i la cura, assegurant la comoditat i dignitat fins a la mort".

Aquesta assignatura ha de proporcionar a l'estudiant les competències per optimitzar l'atenció a l'envelliment de les persones i les comunitats des de la salut a la malaltia.

L'aula (física o virtual) és un espai segur, lliure d'actituds masclistes, racistes, homofoebes, transfobes i discriminatòries, ja sigui cap a l'alumnat o cap al professorat. Confiam que entre totes i tots puguem crear un espai segur on ens puguem equivocar i aprendre sense haver de patir prejudicis d'altres.

L'ús de la intel·ligència artificial (IA) en aquesta assignatura es troba regulat al Pla d'Aprenentatge. Cal consultar-lo per conèixer les condicions específiques d'ús.

Competències/Resultats d'aprenentatge

Bàsica

- CB5_ Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- CB1_ Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements d'una àrea d'estudi que tingui la base en l'educació general, i s'acostuma

a trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de la vanguardia del seu camp d'estudi

- CB3_ Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir o interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi), per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de caire social, científic o ètic

Específica

- CE13_Aplicar el procés d'infermeria per proporcionar i garantir el benestar, la qualitat i la seguretat a les persones ateses
- CE14_Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria
- CE15_Dirigir, avaluar i fer les cures integrals d'infermeria, a l'individu, la família i la comunitat
- CE21_Conèixer els problemes de salut més freqüents en les persones grans. Seleccionar les intervencions cuidadores adreçades a tractar o a prevenir els problemes de salut i la seva adaptació a la vida diària mitjançant recursos de proximitat i suport a la persona anciana
- CE20_Comprendre els canvis associats al procés d'envelliment i de la seva repercussió en la salut. Identificar les modificacions estructurals, funcionals, psicològiques i de formes de vida associades al procés d'envellir

General

- CG3_Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria
- CG4_Comprendre el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat, dins del seu context social i multicultural
- CG6_Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els medis disponibles
- CG9_Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, recolzant el manteniment de comportaments preventius i terapèutics
- CG11_Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys i fomentar l'educació per la salut
- CG1_Ser capaç, en l'àmbit de la infermeria, de donar una atenció tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones que atenen, d'acord amb el seu estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables
- CG2_Planificar i donar cures d'infermeria dirigits a les persones, família o grups, orientats als resultats de salut, avaluant el seu impacte, a través de guies de pràctica clínica i assistencial, que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cura un problema de salut
- CG7_Comprendre sense prejudicis a les persones, considerant els seus aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents, assegurant el respecte a les seves opinions, creències i valors, garantint el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional
- CG8_Promoure i respectar el dret a la participació, informació, autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions de les persones ateses, segon la forma en com viuen el seu procés de salut-malaltia

Transversal

- CT 1 Desenvolupar la capacitat d'avaluar les desigualtats per raó de sexe i gènere, per dissenyar solucions

No definides

Continguts

1- Presentació assignatura. Procés d'envellir. Envel·liment saludable.

- Determinants d'un envel·liment saludable.
- Enfocament proactiu per la salut i el benestar.
- Les malalties cròniques

Concepte de malaltia crònica.

Aspectes bàsics de les malalties cròniques.

Malalties cròniques més prevalents en la gent gran.

Pacient crònic : Actuació infermera.

- Fragilitat: Definicions.

Instruments per al diagnòstic.

Fragilitat com a eina d'avaluació de riscos.

Epidemiologia.

Fisiopatologia.

Intervencions

2. Valoració geriàtrica Integral (VGI). Autocura de la salut en les persones ancianes.

- Concepte i dimensions de la valoració geriàtrica.
- Objectius de la VGI.
- L'autocura en la gent gran: factors inhibidors i factors facilitadors.

3- Patologies en la gent gran. Presentació clínica. Cures infermeres

Malaltia pulmonar obstructiva crònica. MPOC

- Modificacions del sistema respiratori en l'envelliment.
- Intervencions infermeres en els tres nivells de prevenció.
- Actuació infermera en el pacient amb MPOC estable.

Diabetis Mellitus T II

- La diabetis en l'ancià: Diabetis Mellitus Tipus II
- Manifestacions clíniques i formes de presentació en la gent gran.
- Les complicacions de la diabetis: immediates i a llarg termini.
- Cures infermeres

Insuficiència Renal Crònica (IRC). Infeccions del tracte urinari (ITU).

- Població i factors de risc.
- Classificació. Estadis evolutius de la IRC.
- Abordatge del malalt amb insuficiència renal crònica avançada.
- Tipus de ITU. Presentació en la gent gran.
- Cures infermeres

Insuficiència cardíaca congestiva i pneumònia en els ancians.

- Plans d'atenció per els ancians amb insuficiència cardíaca amb risc de presentar les síndromes geriàtrics.
- Signes i símptomes de la presentació clínica de la pneumònia en la gent gran.

Cures infermeres en la IC i pneumònia

4- Síndromes geriàtrics

- Definició de síndromes geriàtric.
- Tipus de síndromes geriàtrics.
- Conseqüències en la salut de la gent gran.

La gran síndrome geriàtrica: La Immobilitat.

- Causes i graus d'afectació de la immobilitat.
- Valoració infermera de les conseqüències de la immobilitat.
- Pla d'actuació multidisciplinari i d'infermeria en el síndrome d'immobilitat

Nutrició i envelliment. Malnutrició. Trastorns de la deglució. Disfàgia.

- Importància de la nutrició en l'ancià.
- Canvis fisiològics en la gent gran relacionats amb la nutrició.
- Malnutrició, Pèrdua de pes. Anorèxia.
- Trastorns de la deglució: disfàgia orofaríngia.

Úlceres per pressió. "L'epidèmia sota els llençols"

- Definició i etiologia de les UPP.
- Prevenció de les UPP
- Abordatge terapèutic del pacient amb UPP.
- Rol i intervencions d'infermeria

Incontinència urinària (IU). Retenció urinària. Constipació i incontinència fecal.

- Definició, tipus i factors de risc per desenvolupar IU.
- Impacte de la IU en la qualitat de vida dels ancians.
- Cures d'infermeria en els diferents tipus IU.
- Etiologia de la retenció d'orina.
- Etiologia i abordatge terapèutic en la constipació
- Cures infermeres

Alteracions de la marxa, inestabilitat i caigudes.

- Envelliment i els efectes en la marxa.
- Efectes del deteriorament de la marxa: les caigudes.
- Factors de risc: actuació infermera en la prevenció.

- Intervencions infermeres post-caiguda.

Delirium o síndrome confusional aguda.

- Definició, diagnòstic, indicador de qualitat, impacte.
- Factors precipitants relacionats amb la medicació.
- Prevenció i maneig del delirium. Rol infermer.

Depressió i ansietat. Trastorns del son.

- Depressió en l'ancià. Diagnòstic i tractament.
- Ansietat. Definicions i tractament.
- Trastorns de la son. Classificació.
- Intervencions d'infermeria.

5- Deteriorament cognitiu i trastorns de la personalitat. Demència.

- Tipus de demència, criteris de classificació.
- Diagnòstic de la demència.
- Demència tipus Alzheimer.
- Trastorns conductuals en la demència: el pacient agressiu.
- Abordatge terapèutic
- Rol i actuacions infermeres en tot el procés

6- Farmacologia i iatrogènia. Automedicació.

- Ús dels fàrmacs en la població anciana.
- Interaccions reaccions adverses.
- La gent gran població de risc a les RAM (reacció adversa als medicaments).
- Prevenció de les RAM: Principis generals per a la prescripció de fàrmacs en l'ancià
- Adherència terapèutica: factors condicionants en la gent gran. Rol infermer
- El dolor
- Cures infermeres del pacient gran amb plurimediació

7. Final de vida en el pacient crònic complex.

- Pacient crònic complex. Epidemiologia
- Identificació del pacient crònic complex
- Eines més comunes per identificar la situació de final de vida en pacients crònics

complexes.

- Factors pronòstics i criteris de final de vida en malalties cròniques avançades.
- Objectius de l'atenció als pacients en la fase de final de la vida. "Planificació anticipada del final de la vida".
- Abordatge infermer al pacient crònic complex

8. Aspectes socioeconòmics i legals.

- Què és el treball social.
- Recursos socials.
- Recursos socio sanitaris.
- Diferència entre discapacitat i dependència
- Llei de Promoció de l'autonomia personal atenció a les persones amb dependència
- Incapacitacions. Marc Legal.
- Tipus d'incapacitacions

Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 06 - Aigua neta i sanejament
- 05 - Igualtat de gènere
- 10 - Reducció de les desigualtats
- 01 - Fi de la pobresa
- 03 - Salut i benestar
- 04 - Educació de qualitat

Activitats i Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació de les competències i els resultats d'aprenentatge d'aquesta assignatura contempla diferents activitats d'avaluació de la Materia 5 - Ciències de la Infermeria Avançada:

Sistema d'avaluació

Ponderació mínima

Ponderació màxima

SE1. Examen	20%	60%
SE2. Treballs individuals	5%	40%
SE3. Treballs en grup	5%	40%
SE4. Participació a l'aula	10%	40%
SE5. Seminaris	5%	40%
SE7. Prova pràctica	20%	50%
SE8. Seguiment individual	5%	20%

S'utilitza un sistema de qualificació quantitativa (de 0 a 10) i qualitativa (suspens, aprovat, notable, excel·lent, matrícula d'honor) segons RD 1125/2003.

Segons normativa UPF, els estudiants que tenen opció a realitzar la recuperació de l'assignatura són aquells que hagin obtingut una qualificació de "suspens", que són les úniques susceptibles de modificació en el procés de recuperació.

El sistema d'avaluació i el període de recuperació es detalla en el Pla d'Aprenentatge disponible a l'aula virtual a l'inici de l'assignatura.

Qualsevol forma de frau acadèmic serà sancionada d'acord amb la normativa d'avaluació del centre. En cas que es detectin indicis de frau, inclòs l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial generativa, el professorat de l'assignatura podrà convocar l'estudiant a una entrevista individual amb l'objectiu de verificar-ne l'autoria.

P

Bibliografia i Recursos

-
- Auerhahn C, Capezuti E, Flaherty E, Resnick B. Geriatric Nursing Review Syllabus: A Core Curriculum in Advanced Practice Geriatric Nursing, New York: American Geriatrics Society. 3rd Edition. 2011
  - Byrd, Lisa. TOP 10 Geriatric Syndromes: Clinical Management Strategies. PHC Publishing Group 2011
  - Flaherty E, Resnick B, Auerhahn C, Boltz M, Capezuti E, Galik E. Geriatric Nursing Review Syllabus: A Core Curriculum in Geriatric Nursing 3rd ed. New York: American Geriatrics Society; 2011
  - García Hernández M, Martínez Sellarés R. Enfermería y envejecimiento. Elsevier. 2012
  - Guillen Llera F, Perez del Molino Martin J. Síndromes y cuidados en el paciente geriátrico. 2ª ed. Masson, 2007
  - Halter JB, Ouslander JG, Tinetti ME, Studenski S, High KP, Asthana S. Hazard's Geriatric Medicine & Gerontology, Sixth Edition Publisher: McGraw-Hill 2009
  - Kane RL, Ouslander JG, Abrass IB, Resnick B. Essentials of Clinical Geriatrics. 7 Edition . McGraw Hill Professional Publishing Company. 2013
  - Kennedy-Malone L. Advanced Practice Nursing in the Care of Older Adults., Edition:1st.2014
  - Martínez Cruz B, Monleón Just M, Carretero Lanchas Y, García-Baquero Merino M T. Enfermería en cuidados paliativos y al final de la vida. Elsevier. 2012
  - Reuben D, Herr KA, Pacala JT, Pollock BG, Potter JF, Semla TP. Geriatrics At Your Fingertips. PharmD. Publisher: (AGS) 2013
  - Tabloski PA. Enfermería gerontológica. Prentice-hall. 2010